

Esse de două ori pe săptămână: **Joi** și **Dominec**; era când va pretinde importanța materiei, va să de trei sau de patru ori în săptămână.

Pretul de prenumerație,
pentru Austria:

pe anu întregu 8 fl. v. a.
diurnitate de anu 4 fl. v. a.
patrăria 2 fl. v. a.

pentru România și străinătate:
anu întregu 12 fl. v. a.
diurnitate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinți și noștri, și de dreptul la Redacțiunea **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă și corespondințele, ce privescu Redacțiunea, administrațiunea și spedirița; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțuri și alte comunicațiuni de interesu privat — se răspunde câte 7 or. pe linia; repetițiile se facu cu pretiu scadut. Pretiulu timbrului câte 80 cr. pentru una dată se antecipa.

Invitare de prenumerație
la

„ALBINA”

pre anulu curinte 1874, cu pretiurile si in condițiunile ce se vedu mai susu in fruntea foii și cele-ce s'au publicatu particularmente. —

NB! Cu parere de reu insciintiamu, că — precum ni-am descoperitu la timpulu seu temerea, asiã s'a intemplantu, in cătu — măcar că dela nrulu 1. tiparimam totu câte 1200 esemplaria, totusi din primii trei nri nu mai avemu nici unulu la dispușetiune, și asiã de o camdata — nu suntemu in stare a mai servi cu acele numere, respective a completã esemplaria.

Rogãmu inșã pre dd. fosti, s'eu și actuali prenumeranti ai noștri, cari au primitu acele trei nre și nu mai au d'ora trebuința de ele, să aiba bunetate a ni le retramite, prin ce ni vor face mare serviciu, căci f'orțe multu dintre prenumeranti nui ni le ceru cu intetire.

Redacțiunea.

Budapesta, in 31 ian. 1874.

Cine — imparțialu și nepreocupatu — se va pune să judece bine tinenta domniloru magiari, cum se manifestã ea de cătu-va timpu incoci, — facia de noi și respective facia de nationalitățile ne-magiare ale patriei — atãtu in *Dieta*, cătu și in diaristica, și in administrațiunea publica a lor, — aceia va trebui să recunoșca, că ei — *nu-au dechiaratu resbelu — la m'orte și viața!*

Căci — ce alt'a p'ote să insemne aceea, candu ei mereu, din t'ote castrele loru politice ni striga, că — *gravitãmu in afara*; că — *subsepãmu constituțiunea și statulu*; că — *pentru ac'est'a in contra n'ãstra t'ote fora-de-legile, t'ote insinuatiurile și persecutiunile sunt iertate, sunt indreptãtite?! Ce alt'a va să dica ac'est'a, de cătu că — noi suntemu afara de nge!!*

Acolo am ajunsu, in cătu — ori ce ceremu pentru essistintia, cultur'a, progresulu nostru ca atari, — numai de cătu suntemu tacsati de — *rei patrioti*, de *urburatori de pace*, de *nemultiamitori facia de ras'a domnit'oria!* Dlu *Csernãtony*, in „*Ellenör*“ de ieri, merse in firulu acestoru inputatiuni pona acolo, in cătu ni aminti de esemplulu din seclii trecuti in *Spania*, unde *Maurii* cuceritori din *Africa*, dupa-ce natiunea indigena ispanica scuturã jugulu lor, cu forti'a pana și prin inchisitiune — fusera constrinsi, a-si parasii — nu numai religiunea, ci și limb'a, și a-si dá ei insisi cărtile spre nimicire.

„Ce am dice noi, — intr'ãba dlu *Csernãtony*, deca magiarii astfelu ar pasi facia de noi?!”

Ce am dice?! — Dar ce va dice dlu *Csernãtony*, deca noi i vom spune onestu și seriosu, că tractarea de astadi a loru facia de noi — indigenii, anticii locuitori ai patriei — *nu este mai pucinu barbaru*, dupa spiritulu de astadi alu timpului, de cătu ce a fost nainte de seclii — cea indegetata de elu!

Dar — ce va dice dlu *Csernãtony*, deca noi la astfelu de intrebare pr'osta și salbãtea — i-am raspunde simplu: „*Pofimiu domniloru!*”

De asemenea „*Hon*“ in nrulu seu de astadi — tiene indreptãtita, ori-ce politica de nemicire in contra n'ãstra!

Tristu lucru; nespusa orbã ac'est'a la dd. magiari! pentru carea noi — in

sufletulu nostru vedemu curatu *prepadindu-se ti'era*, *prepadindu-se natiunea magiara*.

Nu pricepu dd. magiari de la potere, că dupa logic'a și moral'a lor, mane poimane acea intrebare de m'orte și viața — a spanioliloru facia de maurii, are să li se puna lor, a căroru venire și stepanire in ti'era arc mai apr'ope asemenare cu istoria, la care prov'oca?

Domnii magiari, astadi la potere — orbiti de farmeculu poterii, mergu obli a vatemã și ucide pre romani; — ei bine: inca n'au ajunsu ei — a pricepe, a senti chiar, că — patria lor, că natiunea lor — fora noi *n'are viața*, *n'are nici șianse de essistintia*; că — prin m'ortea n'ãstra, m'omentulu lor se deschise?!

Aceste cugete durer'ose le desteptã in noi de nou furia domniloru, ce o manifestara in *Dieta* și in press'a lor, din incidentele de luni-a trecuta, candu se desbatu *cererea procurorului de stat*, din insarcinarea guvernului, pentru consensulu Casei reprezentative d'a intentã procesu de pressa lui *Babesiu* — dreptu *apelulu cãtra graniceri*, publicatu in „*Albina*“ inca in sept. 1873, in privint'a cãrui articlu am mai vorbitu și alta data, și — vom mai vorbi — d'ora inca de multe ori.

Bietii domni, — ce placere și chiar fericire pentru ei, pentru inim'a loru domnescã, că — printr'unu articlu scris de unajune ne-espertu, și publicatu in col'onele *Albinei*, in absintia redactorului — li *Babesiu* — și cu *cevasi temeiu*, dupa-ce d'osuta de ori au trebuitu să strige — fora nici cătu temeii! Totu d'o data inșã ei — nu se multimescu cu atãta, ci alarma lumea magiara si magiarona, eschiamandu: „*Etia, vedeti, astfelu sunt nationalii acesti essaltati, acesti ne-amici de m'orte ai noștri!* Apoi cum se potemu noi fi bunii și drepti cu nationalitățile?! Cum se nu li tienemu piciorulu totu de a supra capului?!”

Ce pretextu miserabile! ce absurditate dessiantia! Pona la atãta orbescu patim'a rea pre omeni. —

Dar noi — ori cătu de nedreptãtiti și apesati, nu ni vom perde cumpetulu; noi — fiindu că ei sunt orbi, trebus să vedem cu atãtu mai bine. —

Intr'aceea — in cătu pentru afacerea procesulu nostru, tocmai ni se face aretarea positiva, cumca domnulu adv'atu *Grucia Liuba*, carele a condusu redacțiunea *Albinei* pre timpulu candu s'a publicatu acelu articlu, elu inșusi s'a prezentatu și denunciatu procurorului de stat, ca ac'ia asupra căruia are să cada responsabilitatea, cerendu a se indreptã in contra-i cercetarea și acus'a. Caus'a pentru care dlu *G. Liuba* nu s'a insinuat dintru inceputu, ca celu vinovat u — a fost, căci tocmai se pregãtã pentru censur'a advocatiãle, peste care numai dilele trecute a trecut. Ac'esta insinuatiune deci arc să deã intru cătu-va alt'a directiune cercetãrii urmãtorie. Celu pucinu noi asiã credemu. —

Budapesta, in 18/30 ian. 1874.

S'audimu si să ne uimim si ingrozimiu!

Ministeriulu regiu magiaru a s'ubsternutu comisiunei de 21, pentru orientare — totu feliulu de date despre starea finantieloru tierei.

Intre aceste date se afla și o aretare despre *restantiile de totu feliulu de dãri*, directe și indirecte, precum și despre *arendiele și alte venite de stat*, in restantia

cu incheiarea anului 1872, de candu — firesce, din caus'a calamitãtiloru publice, acele restantie au trebuitu inca să se inmultiesca.

Dupa ac'esta aretare, sum'a totale a restantieloru s'a urcatu la: **117.461.676 fl. v. a.** Astadi dejã să fie ajunsu la **140** de milioane.

Sã bagãmu bine s'ema: venitulu întregu alu Ungariei cu t'ote tierele cor'onei sale, din totu feliulu de resurse, ordenari și straordenari, in cei mai bunii ani, abiã ajunge **200** milioane bruto; — mai de parte, să bagãmu bine s'ema și la aceea, că la anulu 1867, candu stepanirea magiara a primitu ti'era din maneale cele atãtu de cãrtite și condamnate ale nemtiloru, dupa o stepanire discretionaria și — *straina, dusmana*, de *diece ani*, t'ote restantiile primite se urcau cam la **60** de milioane florini, cari restantie, urmandu in data duor ani bunii in ti'era, mai intregge s'au incassatu pan' la 1870, de unde deci urm'edia, că enormea suma de restantie, adeca **117**, s'eu respective **140** de milioane, propriamente este — celu pucinu in partea precumpenit'oria — numai de **3—4** ani!

Dar — mai multu decãtu t'ote să bagãmu bine-bine s'ema, că — dupa aretãrile mai multoru foi, anume și specialmente dupa datele dlui deputatu *Ern. Simonyi* in „*Szomb. L.*“ cea mai mare parte a restantieloru din dãri — *nu este la seracime*, ci — *la domniul cel avuti, cei-ce chiar stepanescu ti'era!*

poru seracu, essecutiunea i luã pana din gur'a copiiloru și sementia din podu, totu atunciã pre domnii cu potere și avere — *ii crutiã!*

Ec'ca-vi spiritulu de economã, patriotismu, dreptate, umanitate la domnii magiari! Ec'ca-vi — cui s'a datu la 1867 ti'era și pop'orale in stepanire!! Am ajunsu de inșu-si ulta-magiarulu „*Ellenör*“ se indigna, de ac'esta sistema *mandarina!*

Budapesta, in 19/31 ian. 1874

Unu evenimentu insemnatu din dilele trecute este, *dissolv'erea parlamentului Angliei*; cu publicarea indata de noue alegeri, și convocarea parlamentulu nou pre 5 martiu.

Capulu regimulu de astadi alu Angliei, dlu *Gladstone*, de partia liberala, (vhigista,) mai avea dreptulu d'a guvernã cu parlamentulu vechiu inca unu anu; dar densulu facendu esperiintia, că partia liberala, pre carea se radimã, din dia in dia devenise mai nesecura, d'alte parte că — multe cestiuni sociale de importantia ceru imperiosu deslegare, ér partia contraria, cea conservativa, (a thoryloru,) cu unu parlamentu atãtu de sfasiatu — inca nu este in stare a primii frenele conducerei, — ca omu intieptu si de omenia, s'a grabitu a desface ceva nainte de timpu acestu parlamentu și a apelã la ti'era, mai bine elu astadi, de cătu mane contrarii lui, pentru alegerea unui nou parlamentu, mai omogenu, mai compactu și mai pronuniatu — intr'un'a s'eu alt'a parte.

Anglia — este ti'era de modelu pentru toti *constitutionalii ciarlatani politici*; de acolo si-iau armele și ai noștri dd. stepanitori, de câte ori vinu a aretã lumii, că ei sunt liberali, precandu in fapta — sunt tocmai celu mai pronuniatu contrastu alu liberalismului.

Nu mai in *Anglia* este in vig'ore o lege electorale atãtu de infame ca —

buna óra cea din *Transilvania*, unde uneloru clase in minoritate, și a nume magiarinei și aristocratiei, prin maiestria rafinata, se dau drepturi *intreite și indiecite* — in detrimentulu poporului peste totu, și maioritãtei romane specialmente.

Dar — tocmai pentru aceea, in *Anglia*, astadi miscãrile sociale, pretensiunile de reforme, de dreptu egale, dejã atãtu au ajunsu de sonori și generali, incãtu — este cu greu a li mai contrastã, și dlu *Gladstone* chiar recunoșce, că este cu dreptu și este la timpu, a tiene contu de ele. Firesce inșã, că aci intempina grea opusetiune chiar și in partia sa; pentru că — și acolo, ca pre aiuriã, nu toti, ba pré pucini sunt *adeveratii liberali*, dintre cei ce se numescu ast-feliu.

De aci fie-cine va pricepe, — că alegerile noue, in *Anglia*, au o mare insemnetate; ele potu să deã unu potericu impulsu și aventu liberalismului — acolo nemedilocitu, ér medilocitu și in cealalta Europa ce si-a luat pre *Anglia* de modulu; dar totu ele potu să deã favorabili și pentru *reactiune*, carea astadi óresicum este de asupra in Europa.

Astfelu fiindu, se pricepe de sine, că agitatiunile electorale sunt din t'ote poteriile! —

Budapesta, in 16/28 ian. 1874.

Onorabilii cetitori ai *Albinei* — de sc'urcu si-aducu aminte de ideile și parerile ce desvoltaramu noi mai dilele trecute in artic-

Suntemu convinsi că multora, cari pana aci pucinu au petrunsu in cursulu și directiunile, in essintia chiar a politicei pop'oriloru, deslucirile și enuciatiunile n'ãstre finali vor fi imparutu f'orțe paradosse.

Ori cătu de paradosse, aparitiunile publice totu mai multu vinu a ni dovedi că — de feliu n'au fost gresite. Noi din candu in candu vom luã cunoscintia despre aceste aparitiuni, pentru ca să convingemu pre onorabilulu nostru publicu, că — cea-ce am disu și deslucitu, am facutu din matura precugetare, din convictiune chiar, și chiar intru interesulu celu mare alu nostru.

Rogãmu: a luã inca o date la mana acelu articlu alu nostru și apoi trecendu peste elu a ascultã și judecã bine urmãtoriile pasa-gia din fruntea lui „*P. Lloyd*“, de mercuria trecuta — in aceiasi cestiune. Citãta f'oiã scrie:

„Da, asiã este, interesele romanice — (nota bene, se vorbesce de referintia între *Francia* și *Italia*!) par' ca de sine, spontanmente convinu și se dispunu pentru o secreta inamicia contra *Germaniei*. Dar trebus pre-supusu, că in *Berlinu* cu ochiu f'orțe vigilante se petrecu t'ote intemplantile și simt'omele. *A infrange resistintiele ultramontane, este o cestiune de viața pentru Germania*. Politic'a germana este inca superi'ore peste aceste raporturi.

Ea — de buna voia, nu se va invoi a desface o aliantia ca și a *Italiei* Isolarea materiale și morale a *Franciei*, este problem'a cea mai insemnata a principelui *Bismark*.”

Credemu că ajunge atãta, pentru d'a face pre ori și cine să pricepa. că — *Germania* dlui *Bismark*, atãtu cea reale, cătu și cea ideale, vedu si conosciu, cumcã miscarea ultramontana in Europa, măcar că ea este de a dreptulu urdita in *Vaticanu*, totusi este o miscare a romanismului contra omnipotintiei celoru din *Berlinu* și planuriloru eutropi'orie de tiere și pop'ora ale acelora. —

Revolutionarii straini se sflescu de consortiulu ou revolutionarii magiari.

In parlamentulu Germaniei, unu deputatu impuță de unadi lui *Bismark*, cã in batali'a contra Austriei la 1866, nu s'a sfitu a legã aliantia cu emigratiunea magiara. *Bismark* respinsc acẽsta invinuire, sãu mai bine dicendu, cercã s'o scuse cu cercustanti'a, cã *Napoleonu*, amenintiandu cu intrevinire, l'ar fi silitu la acelu espediinte, carele n'a tostu urgisitu de Francia.

Numai decãtu diariel francese protestara, accentuandu cã *Napoleonu* a tãnutu totdeunã demnitãtea sa la inaltime mai mare, de cãtu sã se fie potutu cobori la o aliantia chiar — cu emigratiunea magiariilor.

In urma unu corespundinte din Roma in „*Journal des Débats*,” desfasurã cã mai multu de cãtu toti Italia s'a feritu de aliantia cu emigratii piparcani.

Cum se vede, toti-trei se fãrescu de a fi comisii o aliantia cu revolutionarii magiari; mãcar cã totetrelle aceste state sunt basate pe principie revolutionarie; de òra-ce nici inãsi *Vilelm*u betranulu, nu va sã mai afirme cã numai asiã „cu darulu lui Dumodieu” l'a scosu din domnia pre regole din Anovera si pre cei lalti „parinti de popòra,” pretinsei fericitori.

Ne intrebãmu inãsi-ne acuma: cum si de ce òre — aliantia cu *Andràssy*, *Klapka* si cu ceialalti fosti emigranti si revolutionari, cari astadi domnescu Ungaria si pãrtile adnesse, cum aliantia cu acestia au ajunsu de o insulta, pre care contrarii si-o imputa reciprocãminte?

Unde sunt simpatiele strainatatei pentru magiari? Nu cumva au disparutu acuma, de candu lumea ii cunõsece mai bine, de candu ii vedu cum domnescu?

Domnii magiari au avutu unu renume fòrte bunu in strainatate: cine va pretinde, cã-lu mai au si astadi! — Asiã degradãdia portarea pre òmeni. —

Diet'a Ungariei.

Siedint'a din 26 i. c. In urm'a celorlu formali, prezentandu-se unele petitiuni, cari indreptandu-se prin dlu *Irányi*, o interpõlatiune catra ministrulu-presiedinte in caus'a functionarilor publici, ale caroru lefo sunt secestrate, — se trece la ordinea de di.

Estradarea deputatiloru *A. Lázár* si *V. Babesi*, sunt momentele de ponderositãte. Cãla e cerutu din partea tribunalului Sighisiòrei, èr cest'a din a procurorelui regiu din Budapesta. Referinte alu comisii unii de imunitate este *Carol* *Eötvös*.

Din lips'a formalitatiloru se propunc respingerea cererii de stradare contra lui *A. Lázár*, ceea ce se si primi.

Se propunc stradarea deputatulu *V. Babesi*, la cererea procurorelui reg. din Budapesta, pentru articulu publicatu in „*Albina*” din 1873 nr. 64, intitulatu: „*Catra Romanii din confiniulu militar*,” accentuandu referintele, cã cererea procurorelui nu se pòte privi de vessatiune.

Ales. Trifunatiu, — punendu insemnetatea cuvenita pre ceea imprejurare, cã procesulu va decurge nãntea unoru jurati nu de aceeași natiunalitate cu acusatulu, spune cã rezultatulu se pòte prevedè; de alta parte inse considerandu cererea procurorelui in sine de o vessatiune intr'atãt'a, in cãtu tãnde a despoiã pre deputatulu *Babesi* de exercerea increderei pusa de alegatori in elu, dupa ce regimulu nu i a succesu a-i impededã alegerea din Biserica-alba, — face contra-propunerea: *Cererea procurorului sã se respinga*.

Se manifesta o iritatiune mare; deputatulu *Babesi*, vrendu a o domolã si a prescurtã discusiunea prin declaratiuni din partea sa, cerũ cuventulu, dar — nu-i se dede fiindu in caus'a propria.

La cererea lui *Irányi*, spriginita de mai multi deputati, prelunga tãta contradicerea lui *I. Paczoly* se ceti articulu incriminatu.

Toti vorbitorii de aci nãntea, — afora de cei pucini natiunali romani, serbi si croati, cari se opusora barbãtesce, — pe intrecute se espectorara pentru stradarea lui *Babesi*, cã a unui monstru ce nu numai cã dõra voiesce, ci care va si sterge de pre chart'a Europei atãtu natiune, cãtu si statu magiaru.

Merita amintire accentuãrile facute din partea unu croatu in contra preseii magiare, carea oferesce publiculu seu cetitoriu articli plini de cele mai patimõse si vatematõrie invecitive contra natiunalitatiloru nemagiare. Se intonã prin acẽsta, cã ce plãtesce dreptatea maglara, si cã pana unde merge consciintiositateca procuroriloru de pre la noi.

Punendu-se cestiunea la votu, *Babesi* fu estradatu, votandu contra stradãrii senguru deputatii natiunali romani, serbi si croati. Cu atãt'a siedint'a s'a iacheiatu.

Mercuri in 28, si joi 29 i. c. inã s'au tãnutu siedintie scurte, mai vertosu pentru substernerca de referate, a nume a celorlu mai urgenti despre prioritãtiele secundarie de 30 de milliõne de la drumulu feratu orientale. In siedint'a de mercuri, deputatulu *Simonyi E.* fece o interpelatiune periculõsa ministrulu-presiedinte, totu in cestiunea atinsulu drumu de feru; èra in siedint'a de joi sãr'a — se verificã mandatulu deputatulu din Caransebesiu, *Traianu Doda*. —

Din Bucovina,

Cu datulu: *Cernauti* 22 ian. 1874, ni se scrie:

Presupunerea corespondentelu din Suceava, in privint'a adunãrii generali din urma a societãtii nãstre pentru literatur'a si cultur'a romana de aici, nu s'a adõveritu; cãci din 203 membri ce-ii are Societatea, nu s'au infaciãti de cãtu 40, si anume din locuri mai departe numai patru.

Din reportulu comitetulu se vede, cã starea finantiala a societãtii nu este buna; de òre-ce restantiele membriloru ordinari se urca la o suma insemnata de 5596 fl. v. a. si 30 $\frac{1}{2}$. Deci la desbaterea generala a preliminariulu s'a atinsu asta imprejurare, formandu-se dõue pãrori divergenti. Unii propuncu, cã comitetulu societãtii sã provõce inã o data membrii in restantia la solvirea contribuiriloru loru pana la unu terminu preclusu si cei ce nu voru solvi pana atunciã, sã se stergã din listele societãtii; altii inã erau de parere, cã restantierii sã se provõce de patru ori pe anu la solvire, forã ca sã se face vorba de stergerea loru. Adunarea din punctulu de vedere alu oportunitãtii s'a alaturatu la parerea din urma. In privint'a restantieloru a remarcatu comitetulu la pasagiulu din reportulu comitetulu: „Deja la patru adunãri generali s'a adresatu comitetulu cu apeluri caldurõse catra acei domni membri, cari n'au binevoitu a-si implini detorintiele luate asupra si dupa §. 11. alu statuteloru Comitetulu a provocatu pre domnieloru loru in fie-care anu de mai multe ori si cu tãta intetirea posibilã, cã sã solvãca restantiele, fie si in rate anuali cãtu de merunte, dara la cei mai multi din domnii restanti n'au avutu aceste stãruiri nici unu rezultat. Sum'a restantieloru nu numai cã nu scade, ci creste progresivu, si comitetulu nu i-e cu potintia a acoperi nici mãcar spesele cele mai necesarie. Sub astfelu de imprejurãri nu e mirare, cã tãte intentiunile adunãriloru generali romanu ilusorie si tãte inordãrile comitetulu se arãta a fi forã succesu. Cu tãta restringerea potinciõsa, facuta in preliminariulu anululu 1874, nu sperã comitetulu cã va potè corespunde chiamãrii sale, dacã domnii restanti nu vor binevoi a aduce si din partea domnieloru sale sacrificiele cuvenite pe altariulu patriei si alu natiunii, spriginindu societatea cu caldura, acestu unicu asiediamentu romanu din tiãra, atãtu de necesariu pentru conservarea si inãntarea poporulu nostru prin lumina si cultura — facia cu nofavõrea timpulu.”

Fondulu societãtii consta la finea anululu 1873 din 19,250 fl. si 1200 franci in obligatiuni; èra capitalulu „fondatiunii Pomnule” ajuunge sum'a de 9400 fl. in bonuri publice si 199 fl. 75 cr. v. a. in numerariu.

Atingemu aiciã cu mare bucuria o fãptã rara, lasandu èra sã urmedie cuvintele din reportulu comitetulu: „Donatiunea facuta de dlu *Alesandru Semaca*, afãndu-se dupa legile din Romania revocabila, comitetulu nu o a potutu acceptã si a i-acheiatu in numele societãtii cu dl. *Alesandru Semaca* o conventiune notarialminte intarita, prin care dlu *Semaca*, in devotamentulu seu laudabilu pentru caus'a natiunale, se oblãga a respunde societãtii de la anul 1873 inãntea, pana la finea victii sale necontentiu, in fie care anu cãte trei obligatiuni ale imprumutulu turcescu, cu prime din anul 1870, de cãte 400 franci in valõre

nminala sãu trei obligatiuni de desarcinãre pmentulu a ducatulu Bucovinei de cãte 10 fl. mon. conv. in valõre nominalã.” —

La asta adunare a societãtii a fostu dlu *Semaca* de facia si nu intielegemu, cum s'a putu intemplã, — de cum va nu chiar pontu present'iã si modest'iã sa, — cã pentru o fãta atãtu de generõsa si de memorabila, nu i a adusu unu votu deõsebitu si prè meritatu demultiamire. Dlu *Semaca* inãsa fie siguru, cã simtimentulu seu de binefacere va fi pururi respectatu si dorimũ ferbinte, cã bunulu Dieu sã-i daruiesca ani indelungati, spre a silu traduce in fãpta cãtu mai abundante, dupa cum 'lu pòrta in inim'a sa nobila. —

Conformu programulu adunãrii, punct. V erau gat'a unii membri a face discursuri si propuneri privitorie la interesele societãtii, cari inãsa pentru scurtimeã timpulu remasera ndãcute cu multa dauna. Urmèdia deci cu pãvire mai alesu la acestu punctu alu programulu, cã adunarea sã se tãna celu pucinu in tãue siedintie, èra nu numai in un'a, dupa usulu de pana acuma.

In fine amintimũ si neãjunsulu, cã comitetulu imparto reportulu anualu despre lucrãrile sale abiã in adunare, pre candu ar fi eu cale, cã elu sã-lu tramita membriloru intru un'a cu invitãrea la adunare. — (A.)

La adres'a Dlu Ign. Pauloviciu si a pretinsiloru interpelanti din „N. Temesvarer Zeitung.”

Caransebesiu in 22 ian. 1874.

in nrulu 93 alu pretiutei *Albine* din a. tr. s'a reportatu despre conferint'a din 8. dec. in carea dlu generalu *Traianu Doda* si-a desfasuratu program'a sa politica, cã candidatu de deputatu dietale. Decursulu acestei conferintie dlu Generalu aflã de lipsa a-lu tipari si publicã — cu atãtu mai vertos, fiindca deakistii de aici, in absolut'a loru neputintia de a pune in acestu cercu natiunali unu candidatu propriu alu lor, respãndiserã fãim'a, cã dlu generalu este *dedkist*.

Acum inãsa, dupace cuventarea de candidatu a dlui generalu esi in tipariu si durnialoru, deakistii — nu mai putura insielã lumea si pe stapanii loru cu mintiuni, recursora la apucatur'a òrba, strigandu in publicu cã program'a tipãritã a dlui generalu nu este identica cu aceea, pre care a rostii'o densulu in 8 dec. in sal'a dela municipalitate. Èra dlu *Pauloviciu* vine in „*Temesi Lapok*” Nrulu din 13 ian. si publica o declaratiune, datata din *Timisiõra*, a cãrei cuprinsu se reduce la urmãtõrile:

„Partid'a guvernãmõtala, sãu deakiana din Caransebesiu, pe bas'a programi dosvõtate in 8 Dec. a prochiãmatu pe dlu gen. *Doda* de candidatulu seu, pentru cã aceea programa a dlui *Doda* diferia cu totulu de program'a partidei natiunale.”

„Inãsa program'a mai tardiũ tipãritã a dlui generalu *Doda*, in mai multe privintie nu co: sãna cu cuventarea sa, tãntã in 8 Decemvru; a nume in punctulu alu 5 lea, referitoriu la legea despre natiunalitãti, se cuprindu astfelu de premise si expresiuni, cari in numit'a siedintia nu s'au amintitu, si pe a cãroru basa, dacã dlu *Doda* le amintiã, partid'a deakiana nici intr'unu modu nu-lu prochiãmã de candidatu alu seu.”

Ca dovẽda dlu *Pauloviciu* aduce reportulu ce l'a facutu densulu in „*Temesi Lapok*” atunci, si pe care dice, cã dlu generalu l'ar fi aprobatu, comunicandu-i-se acel'a in locutiã dlu *Pauloviciu*.

In fine dice cã: *desũ yogram'a este subscrisa de dlu gen. Doda, totuãni nu crede, cã aceea s'ar fi publicatu cu scirea si invoirea densulu; si — de òre-ce se dice in programa, cã dupa acõsta cuventare densulu, Pauloviciu, ar fi prochiãmatu pe Doda de candidatu, elu este silitu a dechiãrã, cã pe temeiulu acestei programe, esite la lumina numai in 8 ian. n'a prochiãmatu pe Dlu Doda de candidatu alu deakistiloru, si cã cuventarea tãntã in 8 dec. nu este identica cu cea publicata in tipariu.*

Acõsta apucatura si cutesantia òrba a dlui *Pauloviciu*, a indignatu cu totu dreptulu pe toti ceice cunõscu caracterulu celu firmu alu dlui generalu *Doda*, cãru inimiã lui insisi, nu i-au pututu aflã alta scãdere, decãtu cã iubesce prè multu adeverulu, cã este prè dreptu.

Dar sã cercetãmu putintelu declaratiunea dlui *Pauloviciu*. Densulu afirma, cã

partid'a guvernãmõtala a prochiãmatu p dlu generalu de candidatu alu seu. Acõst'a este unu mare ne-adeveru, cãci in adunarea din 8 dec. *dedkistii sãu guvernãmõtãlii cu Pauloviciu cu totu n'au avutu curagiulu nici a se declarã de partidã, dupace dlu generalu li-a spus curatu si respicatu, cã — nu primescẽ candidatur'a dela partid'a guvernãmõtala.*”

Èra inãcãtu pentru candidatur'a dlui generalu in partea, si la rugarea partidei natiunale, acõst'a o primise inãca atunci, pe candu dlu *Pauloviciu* cugetã, cã in Caransebesiu cãte cãre sbõra, tãte se mananca; pe candu dumnoaloru in clubulu deakianu diua deãlia candidau si rescandidau — pre cãti toti, numai nu pre dlu generalu *Traianu Doda*.

Dar mai departe este neadeveru, cã program'a tipãritã, ar diferi de cea rostita in 8 dec.

Dlu *Pauloviciu* inãsi, nu scie sã ni spuna, cã in ce diferescã! Si asiã in confusiunea sa se apuca de unu punctu de a dou'a mana, de premisele punctulu alu 5 lea, relativu la cestiunea de natiunalitãti.

Dar — Dlu *Pauloviciu*! Ce sunt aceste premise facia de? *preludiulu* programei? Nu te-au genatu pre Dta mai multu premisele argumente, pentru cari dlu generalu *Doda* a dechiãratu cã — *nu primescẽ candidatur'a partidei guvernãmõtãle*?

Admiti acõst'a declaratiune, totuãni ai cutesantia d'a dico, cã l'ati prochiãmatu de candidatu alu vostru? Intr'adeveru o contradicere dẽmna — pe usioru disu — de tãta compatimirea.

Te provocu la reporturile din diurnale de pe atunci? Apoi — bine raportulu din Nrulu 93 alu *Albinei* — *uniculu autenticu*, este cu totulu in contra asertiuniloru Dtale. Ori Dta intielegi reportulu Dtale din „*Tem. Lapok*,” care dice, cã l'a aprobatu dlu generalu? Ei bine draga; dar din acelu reportu numai punctele programei sunt conforme adeverulu, si numai acõstea au fost aprobatẽ de dlu Generalu; celalaltu cuprinsu — nu; pentru cã nici nu-i-lai cetitu! Nãga, dẽca Ti permite onõrea. —

Mai dice dlu *Pauloviciu*, cã nu crede, cã aceea programa s'ar fi publicatu cu scirea si invoirea dlui generalu, si — pentru cã sã iaca pre lume a crede acõsta apucatura, densulu si datõdia declaratiunea din *Timisiõra* pe candu noi scimũ bine, cã densulu atunci s'a aflatu aici in Caransebesiu. Dlu *Pauloviciu* vrè sã facã capitalu din ceea imprejurare, cã program'a a esitu de sub tipariu *numai cu o dia nãntea de alegere*. Ei bine, dlu *Pauloviciu* pòtè sã se convingã pe de plinu, cã vointiã dlui generalu n'a fost, cã program'a sa sã se ese atãtu de tardlu, ci — *cu multu mai nãntea, cea-ce inãsa pentru imbudiãlã lucrulu la mic'a tipografia* — nu s'a pututu. — Credemũ cã va fi de ajunsu, cã dsa sã se informediã la tipografia.

Ca declaratiunea dlui *Pauloviciu* sã nu reãmãna fara nici unu resunetu, apoi in 20 ian. aparũ in „*Neus Temesvãrer Zeitung*” o interpelatiune, ce sãmõna ca ou cu ou, cu declaratiunea dlui *Pauloviciu*, numai cãtu aceea este mai obrãsnica, fiindca este *anonima*, si tiene cã — *n'are a se teme de nemic'a*!

Opiniunea publica aici arẽta de urdtitori ai acestei infãmii pe conducatoriã clubulu deakianu din locu, — alu cãru presiedinte este totu dlu *Pauloviciu*, cea-ce impare cu atãtu mai intemeiatu, cãci pan'acuma clubulu nu o deminti.

Noi facia de portarea d. *Pauloviciu* in acõsta cestiune intrãga, nu ni dãmũ nici o parere; cãci publiculu si-a formatu mai nãntea, si densulu o pòtè ceti din ochii fie-cãrut omu de omenia.

Dar facia de program'a cestiunata facemũ o declaratiune:

1. Totu cuventulu ce se aflã tipãritu in programa s'a rostitu in adunarea din 8 dec. nu inãsa tãte cãte s'au rostitu atunci, se aflã tipãrite in programa, lasandu-se a fara chiar unele expresiuni mai aspre.

2. Dintre cei ce au fost de facia la adunarea din 8 dec. numai care va fi fost surdu, numai unu nebunu, sãu unulu, carele va fi rupt'o cu onõrea, — pòtè sã dica, cã *program'a tipãritã — nu este identica cu cea rostita*.

Mai multi dintre alegatoriã fosti de facia in adunarea din 8. dec.

Lipova in 16 ianuaru 1874.

(Intempinare onorifica si plina de rev. rinta.) Astazi clerul si poporul nostru din Lipova, Radna si Stoimosiu, la gar'a drumului ferat din Radna, in numeru considerabilu — intre sunetul tuturor clopoteloru si bubuitulu treascurilor — intempinau pre noulu dejã consacratulu episcopu *Mironu Romanu* in rentorcerea Sa dela Sibiu.

Desi suffa unu ventu geratecu si terenulu avã a paosa numai pucine minute, Ssa totuzi parasit cupedul si cobori intre poporu — cu afabilitate-i indatenata. Parintele popu *Tieranu*, alu Lipovei, i ceti — intre lacrima de bucuria — cuvinte de reverinta, de bineventare; er Ssa respunde cu profunda miscare si afectiune, impartindu la toti binecventarea arhieresca. Mai conversã apoi cu unii mai de aprõpe cunoscuti, si dupa ce se dede sunetu de plecãre se urcã erasi in cupeu si — curendu terenulu ni-lu duse dintre noi.

Acestu miscamentu — mi-permitu alu face cunoscutu onorabilulu nostru publicu — prin colõnele stimatei *Albine*, — cãci este efussulu armoniei si pacei, pe care din inima o dorescu fratii.

Poporul, prin stim'a si veneratiunea catre persõna, a aretatu cã scia stimã si respectã constitutiunea si autonom'ia bisericõsea si cã — pentru santien'ia acestora, se supune cu bucuria votulu sinodulu eparchialu electoralu — votulu maioritãtii, legii si ordinelu! Si — din acestu punctu de vedere nimene nu va potã negã, cã unu semtu mai curatu si unu tactu mai bunu de legalitate si constitutiune — nu se potã aflã la vr'unu poporu!

De aceea noi aici, opusetionali, si neopusetionali, cu totii din anima curata strigãmu: *Sã traiãscã archipastorul nostru Mironu! Sã traiãscã multi ani in pace — spre apãrãrea constitutiunii nostre bisericõsci in contra a ori ce violentã!* Sã traiãscã si sã stepãnescã cu gloria, pre cãtu timpu i va jacã la anima binele si prosperarea natiunii si a bisericiei romane!

Mai multi sinceri.

Gratiu, ianuaru 1874.

„Acum ori nici odata croiese-ti alta sorte, la care se se incline si crudii tei dusmanii“

Cine potã adã sã nu se misce la sguduitur'a numerõseloru evenimente, la aparitiunea de tãta diu'a a ingenioseloru inventiuni, ce se produc prin sciintia? Cine mai dubitãdia despre fericirea, in florirea unui poporu, sãu a unui statu, peste car' au strabatutu radiile binecventãtorie ale acestui sãre luminos? — Nimene; cãci e unu adeveru, are nu se potã contestã, deãrãce ni-lu subministra istoria din tãte epocelã si din tãte locurile.

Dãca nimenea nu-si potã inchide ochii dinaintea acestui adeveru, atunci õre natiunea romana, — noi cei persecutati de sãrã — sã nu semtiu mai aduncu necesitatea acestei arme potintii, uniculu medilocu prin care ne potemu ascurã existentiã si pasãtrã natiunalitatea, tesaurulu celu mai scumpu alu vericãrui poporu.

Este dar timpulu supremu, ca totu sufletulu romanu sã fia la culmea misiunii sale; adã nimenea nu mai potã fi dispensatu de la detorinãta cea mai santa, de a tãnde dupa poteri la nãntarea, desvoltarea si in florirea culturii natiunii romane.

Candu vom satisfacã, aceste detorinãte consciintiosamente si cu totii, — atunci potemu contã de securu la unu venitoriu mai fericie.

Mediloculu, calea cea mai secura insã, care ne conduce la acestu limanu doritu, e unirea, solidaritatea.

Junimea romana de la scõlele nãlte din Gratiu, condusa de santietatea acestoru adeveruri, in urmarea unui apelu, emisu din sinulu tinerimeii, s'a coadunatu in diu'a anulului nou, 1/13 ianuarie a. c. la otelulu „Pãra de aurã.“

Scopulu intrunirii fã restabilirea unirei intre tenerii romani de aci, carea — din unu regretabile incidãte, se langodise. Accentuandu-se necesitatea unui locu de convenire a tuturor Romanilor de aci, pentru d'a se desvoltã insisi, solidarmente, in direptiune natiunii romane, si pentru latirea spiritulu de colegialitate intre fratii de o mama, — prin unanimitate se redicã la potere de conclusu, ca in loculu de curundu desfintiãtii societãtii „Romanismulu,“

sã se infintiedia o nõua societate literarie academica, sub numele de: „Sentinelã romana.“

Pentru elaborarea proiectulu de statute si conducerea provisorã a afacerilor ulteriori ale societãtii s'a alesu unu comitetu constatatõriu din urmatorii: presiedinte: *Julianu Filipescu*, ascult. de chemã; v.-presiedinte: *Ioanu Pãnea*, medicinistu; secretariu: *Gavrilu Ardeleanu*, medicinistu; secretariu: *G. A. Oroseu*, tehnicu. —

Statutele s'au desbatutu dejã de catre societate si aci sunt asternute la loculu competentu pentru aprobãre.

Venim deci cu viua bucuria a aduce la cunoscentia onoratululu publicu romanu, actulu acest'a de in fratire a junilor romani din Gratiu, cu scopulu d'a se oceli pentru realizarea aspiratiunilor natiunii, — de fericire. — Ca pasiulu nostru se potã avã efectulu doritu si ca sã potemu formã o basa cãtu mai solida societãtii nostre, ne permitemu a apelã la marimõs'a si caldurõs'a spriginire a onoratululu publicu romanu; nu altecum ni-permitemu a rogã cu tãta spunerea Onorabile Redactiuni a diareloru romane de dincoce si de dincolo de Carpati, — ca binevoindu a luã in consideratiune greutãtãle si numerõsele lipse ce intempina ori care societate la inceputu — sã binevoiescã a-ni tramite gratuitu cãte unu esemplariu din preãtãriile diare ce-li redigãdia, sub adres'a: Societãtii „Sentinelã romana,“ in Gratiu, Caffã am Botanischen Garten.

Inchiãmu, oftãndu din anima ca coriulu sã binecventiedie pasulu intreprinãsu de junimea de aci, si sã dãe ca diu'a infintiãriei societãtii „Sentinelã romana“, diu'a anululu nou 1874, sã fia o di de bunu auguriu, atãtu pentru coloniã romana de aci, cãtu si — prin acest'a, pentru Latiniã orientelii.

Dãieu cu noi si cu caus'a nõstra!

I. Filipescu, m. p.
presiedinte.

Gavrilu Ardeleanu, m. p.
secret. interim.

Huniadõra, 22 ian. n. 1874.

(Reflexivni la descrierea statistica a inspectorelui scolaru districtualu regiõ din cottulu Huniadõrei, L. Rãthi, cuprinsa in „Vasãrnapi Ujsãg“, nr. 49 din anulu trecut.) Mi-place a crede, cã nu voi fi refusat, candu in interesulu publicu alu causelã nostre comune, vinu a-mi face si eu unele refleciiuni — pare-mi-se neomisibili, la statistica publicata de dlu L. Rãthi in „Vasãrnapi Ujsãg“, cu privire la natiunalitatea magiara din cottulu nostru, despre carea „Telegrafulu Romanu“ in nr. 104 din anulu trecut pre nimeritu observã, cã este cuprinsulu tendinteloru, si respective program'a domnei sale, ca inspectore scolaru magiaru.

Vi marturisescu in sinceritatea animei, cã la atãta cutesare nici candu nu m'asi fi astoptatu din partea dlu inspectore scolaru Rãthi, cãci mi spuneau si-mi spunu unii si altii, cumã in adeveru ne-am fi aflãndu si traindu intr'unu statu de dreptu, si inca constitutionalu, basatu pe principiã liberali, ma chiar democraticã, unde adevã din partea guvernulu, nu numai nu se impedeã, ci se promovã desvoltarea si educatiunea popõreloru — fora tendintie secrete, — si a nume, acelea, de a dã o directiune fortãta, nenaturalã — educatiunii, si prin acest'a a produce numai neintielegeri, ure, si paralelu impedeãre a progresulu.

Inse dorere! si eu, ca fiu indigenu alu acestui comitatu, nu numai din cele descrie de dlu L. R. in „Vasãrnapi Ujsãg“, dar si din asertiunile si portarea unor cetãtieni ai nostri din Huniadõra, cari in locu d'a se indignã asupra statisticeii fictive a dlu L. Rãthi, ei — din tãte poteri se incãrã, a induplecã si aici la noi pre tãte patru confesiunile, ca sã se lapede de scõlele lor confesiunali, si sã concurgã a creã la olãta una scõla comunale, spunendu la mai multi, cã s'ar fi contielesu cu dlu inspectore scolaru, a formã aici in Huniadõra o scõla comunala paritetica, ba ce o mai multu, spunendu, cumã dlu inspectore la provocãrea dlu H. din Huniadõra ar fi ascuratu pre respectivelu despre consentimentulu seu facia cu acest'a introprindere. — Si ce sã vedeti! Acei concetãtieni ai nostri, si-au uitatu de istoria trecutulu si de dis'a clãsie: „Timeo Danaos et dona ferentes,“ si mai vor a se ingagiã si a conlucã cu acci-a, cari astãdi ni promitu tãte, si conce-

diendu inprejurãrile — potã ni si dau cãte ceva — mai alesu pre hãrtã, numai pentru de a potã õresi-cum desface o data scõla de biserica, scotiendu-o astfelu de sub aripelã autonomiei nostre si de sub inspectiunea acelorã cari voiescu in genere numai cultura si progresu — pre calea civilisatiunii, in conformitate cu recerintie timpulu, er alte scopuri speciali nu urmãrescu.

Pana la atãta si-au in cordatu poteriile acei domni concetãtieni, incãtu persuadãndu pre Domnulu primariu din locu, l'au adusu, in urm'a unei conferintie private, — la dilem'a, de a pune intre obiectele portractãnde in reprezentantiã opidana in 26 a curintei, si obiectulu infintiãriei unoi scõle comunale, crediendu acei domni — firese, de una parte a se ajunge scopulu doritu, er de alt'a — a semonã urã si discordia intre cetãtieniã paciniciã ai acestui opidu, si apoi a potã peacut in turbure pentru interese speciali.

Nu potã sci, care va fi rezultatulu desbãterei, si cã — ce conclusu se va aduce in acestu obiectu fõrte momentosu, dar de un'a potã ascurã, cã prin atãre atentatu, discordia între natiunile de aci se va perenã, si cã nici acei concetãtieni, si nici dlu inspectore scolaru L. R. nu-si vor potã ajunge scopulu doritu, de õre-ce dupa convingerea ce mi-am cascigãto eu de la cei competinti, confesiunile nici candu nu se vor deslippi de scõla lor confesiunale, afirmandu, cã si la casulu candu cei chiamati d'ai ajutã, li vor detrage, si colo biete 5%, date prin articulu 38 din anulu 1868 in favõrea scõlelor confesiunali, — si atunci ei si-vor sustienã scõla confesiunala — cu orice sacrificiu, din sudorile proprie.

Ca de incheiare am a mai observã, cumã in aplicãrea practica a articulu de lege citatu, lipsindu tacticã receruta, coinvoirea si increderea reciproca nu se va produce altu ceva, decãtu neintielegere, urã si discordia, cea ce dupa a mea parere, nu potã fi intentiunea inaltulu regimu. A. R.

L. Ciacova in Banatu, 12/24 ian 1874.

Niciu o data, ca acuma, Dle Redactore, erudu cã nu a fost de lipsã a ne pretiu si erudiã unii pre altii, cei-ce ne tãnem de romani adeverati, — ca acuma, candu strainulu juru imprejuru cauta sã ne strice si sugrume, pentru ca sã ne stãrã de pre facia pamentulu!

Niciu o data deci — impãrãrile si vatemãrile demnitarilor nostri proprii natiunali n'au potutu fi mai pucinu la locu, decãtu astãdi, candu ele doru — nu indoitu, ei in diecitu, fiindu cã — ori unde ne atingu, dau totu de carne via si infricosiatu iritabilã!

Nu ve veti mirã deci, dãca vinu a vi reportã pre scurtu, despre unu felu de conflictu, ce mai alãtaieri se escã intre dlu administr. protopopialu alu nostru si intre dlu docinte N. N. din Ciacova, care conflictu juru imprejuru amãrescu si irita spiritelã — cãtu se potã de reu contra demnulu nostru dnu administratore. *)

Lucrulu este, cã dlu docinte N. N. se bucura de o stima generale din partea intregu poporulu ce-lu cunõce, si vatemãrile ce i se facu lui, le resente poporulu!

A fost in 8 ian. v. candu dlu administr. protopopescu sosindu in Ciacova, s'a adresatu dlu invetiãtoriu, postindu-lu pro mane dia la sine spre a-i face o comunicatiune oficiale; er invetiãtoriu lu rogatu sã i-o facã in data, cãci pre manediã dõra ar fi impedeãtu a se infacisã, — dar n'a primitu respunsu.

Alta dia, dlu invetiãtoriu, cum se vodu, temendu-se din ceva motivu personale d'a se intelni intre 4 ochi cu dlu administratore, s'a pusu de i-a scrisu rogãndu-lu: *sã-i comunice in scrisu, dãca ar fi ceva oficiõsu.* Er nu primi respunsu, ci sãr'a i se anuciã printr'unu invetiãtoriu din vecinatãte, cã dãca pre alta dia pon'la 10 õre, invetiãtoriu lu N. N. nu s'ar presentã la dlu administratore acest'a lu-va aduce intru puscu!

Acum lumea vrã a sci, cã se lucra despre o resunãre personale si cã dlu administratore protopopescu a apucatu ocaziunea d'a-si versã mania asupra unui barbãtu de merite si de distinctiune! Vãtemã acestu tonu chiar si pre cei mai de aprõpe ai pre

*) Marturisimã, cã afãra de acest'a am mai primitu inca trei corespondintie totã despre acestu conflictu, dar am alesu acest'a, ca pre cea mai moderatã si obiectivã, fiindu ea scrisã chiar de unu aderinte alu dlu administr. — Red.

cuvioselã sale; cãci unde e cea mai pucinu garantiã, cã elu mane nu i va lovã pre eiãpeste nasu!

Dlu administratore nu se bucura de multa popularitate in tractulu nostru, apoi densulu dã cu socotãla, cã unulu dintre adversãrii sei este docentele primariu N. N. si asiã õ recãla si instrãinãre preocupã pre ambii; dar prin necrutiãrea acest'a dlu administratore nu se face mai placutu, ci tocmai din contra. Dejã multi striga — dupa parintele protopopu suspinsu I. Seimanu, curãtu numãi pentru cã li s'a uritu de provisoriu de tãrei ani, carele nu se arãta calificatu d'a vindecã rãnelã sãngerãnde ale acestui tractu.

De aceea conjurãndu-lu, lu rogãmu pre dlu administratore, sã fie mai cu multa consideratiune pentru acei — asiã pucini barbãti, ce posedu, si cu dreptu cuveutu posedu anime le poporulu! —

Varietati.

* (Onoratululu Publicu alu nostru de prin partile Lugosiului) se face de sciãre, cã cartea ilustratã „Robinson Crusoe,“ se afla in comisiune si spre vendiãre cu pretiuulu normalu in librãria dlu Adolfu Auspitz in Lugosiu.

Domnii cari au primitu de la noi cartea „Robinson Crusoe“ spre vendiãre, sunt rogati cu totu de adinãsulu, a nu-si uitã de noi si de servitiulu ce li-am cerutu intru intersulu culturii!

** (Invitare la Balulu romanu,) ce se arãngiãza pe sãra de 31 ian. cal. vechiu, in Biserica-alba, in sala Otelulu „Miciu.“ in favõrulu scõlei romane locale, a cãrei ajutorare intre imprejurãrile tristeloru imprejurãri politice de astãdi — este de mare lipsã si urgentia. Pretiuulu de intrãre, pentru o persõna este 50 cr; er in sãra balulu la casa I. f. v. a. Bilete de intrãre se potã capetã la dd: Const. Boborõnu, Radulovicu si Const. Balãnescu, comerciantã acolo, in strãta capitale. Ori-ce contribuiri marinimõsã se primescu cu multãmire. —

* (Admonitiune.) Dlu preotu si prenumãrãntã alu nostru V. Baleã, din Russova-vechia in Carasiu, rõga pre dd. cari de comunu lu-previnu la notariatul din Berliste, si ocupãndu-i esemplariulu seu din „Albina,“ i-lu ducã de-lu cetescu ei mai antãiu, de multe ori nici mai restituindu-lu, — ca sã aibe bunãtãtea de a se prenumãrã si ei, er nrãi altõra de a-i lasã in pace, cãci altmãtre i va spune pe nume in publicu!

♂ (Dlu preotu I. Trãloviãcu, din Cup-tõrea, cottulu Severinu,) in numele acelei, precum si a comunei Crusiõvetiu, exprime cea mai viua multãmãrã si recunoscentia — onoratululu comitetu centrãle natiunale din Orsiõva, pentru ingrigirea si zelulu, prin care a facutu tãte cele necesãri spre punõrea in miscãre — intru interesulu natiunale a alegõtoriloru pentru actulu de alegere, essecutatu in 10 ian. in Carãnebesiu. —

= (Dlu Nicol. Velõvanu, preotu din Russõberg, comit. Severinulu,) in urm'a eriticeii ce se facã in nrulu 1. alu Albinei „unoru notari, preoti si invetiãtori din comuna Russõberg si Merulu, pentru ne'ngrigirea lorã de insercãreã alegõtoriloru,“ — dechiãreã de nedrãpta acestã imputatiune in generalu, fora anumirea pe facia a celor vinovãti; — firese, pentru cã sant'a sa nu se semte vinovãtu. Dar — noi tocmai de aceea lu-ro-gãmu, sã nu iã asupra-si acelu atacu!

— (Adrese de multãmãrã si de aderintiã!) Inca pre candu nrulu preedinte — (4.) erã sub tipariu, telegrafulu ni-a adusu cea mai frumõsa adresa de aderintiã si multãmãrã din partea clubulu natiunale serbescu din Biserica-alba — pentru interpelatiunea nõstrã in caus'a alegõrei din Panciõva; de asemonã a dõu'a dia totu prin telegrafu ni-a venitu adres'a de cea mai deplina incredere din partea alegõtoriloru romani alu aceluasi coreu. — Primõsã recunoscentia nõstrã cea mai caldurõã pre stimãtii nostri alegõtori germani, serbi si romani, din Orasiulu si cerculu Biserica-alba. —

= (Din Chelmacu, langã Muresiu,) comu n'a intrãga, in subscrierea fruntasiloru ni tramite spre publicãre o agerã eritica si judecãta asupra docintelui de pana acuma, adãca de 17 ani alu lorã, G. Puticiu, carele in diu'a de 15 ian. in scõtu de ai sci, inarmãtu cu securi, mersera in gradin'a de la scõla si taiãra nucii si prunii din ea, cum se dice — numai din reutãtea inimei, pentru cã — avendu din invetiãtoriu a se mutã la alta statiune, sã nu romana acei arburi de fructe — altu'a! Firese cã cu acestã ocaziune apoi se insira inca multe atele rele din trecutulu numitululu d. invetiãtoriu. Noi credemu, cã ajunge, si fapt'a dãca este adeveratã, de bunã sãma este destulu inferatã prin simplã atãngere a ei in foia nõstrã. —

Resultatele operatiunilor

institutiunii de credit si d'economii „Albina“ din Sibiu in alu IV-lea patrariu de anu dela 1 octovre pana in 31 decemvre 1873.

		fl.	cr.
I. Reuniuni de credit:			
1989	Cu finea lui sept. 1873 se aflara in legatur'a reuniunilor participanti cu unu creditu preste totu de	170,511	72
69	In decursulu patrariului IV. se mai primira participanti cu unu creditu de	10,106	—
2058	Prin urmare in patrariulu IV. sa fostu in legatur'a reuniunilor de creditu		
1	participanti, cu unu creditu totalu de	180,617	72
2057	participante ropasi, si din imprumute se replatira	15,989	96
	Remanu deci cu 31 dec. 1873		
	participanti, cu unu creditu preste totu de	164,627	76
	Fondulu de garantia alu reuniunilor cu 31 dec. o de	43,600	—
II. Depozite spre fraptificare:			
	Starea depositelor cu finea lui sept. 1873 era de	70,897	09
	In decursulu patrariului IV. s'au depusu	22,048	44
	Astu-modu starea totale a depositelor in cuartalulu IV.	92,945	53
	In decursulu trimestrului IV. se radicara	24,628	66
	Starea loru cu finea lui decemvre 1873	68,316	87
III. Operatiuni de escomptu:			
	Starea portfoiului de schimburi (cambie) cu finea lui sept. 1873 era de		
304	bucati, in suma de	131,813	72
353	In decursulu trimestrului IV. se mai escomptara bucati in suma de	200,530	21
657	prin urmare starea totale a portfoiului in patrariulu alu IV. fa de bucati schimburi, in valore de	332,343	93
318	In decursulu patrariului se rescumparara si rescomptara bucati schimburi, in suma de	165,860	15
339	Astu-modu resulta cu 31 decemv. 1873 o stare a portfoiului de		
	bucati schimburi, in suma de	166,483	78
IV. Operatiuni de lombardu:			
19	Starea imprumteloru de lombardu a fostu cu 30 sept. 1873	8,618	—
7	In decursulu cuartalulu IV. se mai acordara	1,809	46
26	Astu-modu starea totale a acestoru imprumute fa de	10,427	46
4	Se replatira in decursulu trimestrului cu	2,137	46
22	Prin urmare starea imprumteloru de lombardu cu finea lui decemvre 1873 de	8,290	—
	Reviementulu cassei la centrale in cele trei luni fa preste totu de	498,246	47
Statulu generale cu 31 decemvre 1873:			
	I. In numerariu	8,307	14
	II. „obligatiuni dela participanti	164,627	76
	III. „portfoiulu de schimburi (cambie)	166,483	78
	IV. „Lombardu	8,290	—
	V. „chartie de valore	20,431	9
	VI. „moneta	2,346	2
	Totalulu:	370,485	79

Bilantiulu anului primu, inchiaiatu cu diu'a de 31 dec. 1873, se va publica dupa aprobarea lui de adunarea generale, convocanda in curendu.

Directiunea institutiunii.

Invitare!

la *siedinti'a publica* a societati de leptura a tenerime romane studiöse de la facultarea iuridica si archi-gimnasiulu de Oradea-mare.

Societatea susamintita vine cu placere a insemiinta pre on. publicu, ca va arangia in sala Seminarului domesticu gr. catolicu, in 1. fauru 1874, (domineca) dupa mediadi la 5 ore o *siedintia publica*, care va urma in sensulu programulu urmatoriu:

1. „*Diu'a luminata*,” cantecu ocaionalu in cuartetu esecutatu de corulu vocalu seminariulu, sub conducerea maistrului de cantec Fr. Veingolter.
2. „*Discursu de deschidere*,” rostitu prin Dlu conducatoriu alu societati Iuliu Pappalvai.
3. „*Multu pareau frumöse*,” poesia esecutata de corulu instrumentalu.
4. „*O voce contra tenerime*,” disertatiune despre necesitatea studiarii limbiloru cultu europene, compusa si rostita de Zacaria Rocsinu, iur. de a. III.
5. „*Pecurariulu*,” esecutatu de corulu instrumentalu.
5. „*Geniulu*,” cuartetu de Carolu Weber, intonatu de corulu instrumentalu.
7. „*Regele Carpatiloru*,” de Isaiia B. Bosco, dechiamatu de Gavriela Bene, juristu de a. II.
8. „*Frunzuliuta*,” cuartetu intonatu de corulu amintitu.
9. „*An'a dömn'a*,” poesia de Alesandri, dechiamata de Ioanu Cocisiu, studinte de clasa VIII.
10. „*Cimpoile*,” de corulu instrumentalu.
11. „*Berladu*,” poesia de Bolintineanu,

- dechiamata de Georgiu Amati, studinte de clasa VI.
12. „*Gratiösu*,” de Gläser, esecutata de corulu seminariulu.
 13. „*A haldokló anyu*,” dechiamatiune magiara de Domokos Szász, produsa de Traianu I. Farcasiu, iur. de a. I.
 14. „*Venatoriulu*,” cuartetu intonatu de corulu amintitu.
 15. „*Ardelén'a*,” esecutata de corulu instrumentalu.
 16. „*Spirituulu tempulu modernu*,” trilogu de Isaiia B. Bosco, jur. de a. II, produsu de autoriu, de Patriciu Coroiu, juristu de a. I. si de Vasiliu Popoviciu, stud. de cl. VIII.
 17. „*Arcasiulu*,” poesia de Georgiu Tautu, pusa in cuartetu de Isidoru Vorobchiviciu, esecutata de corulu amintitu.
 18. „*Bulciugulu de Bucuresci*,” esecutatu de corulu instrumentalu.
 19. „*Ein betrunkenen Mann*,” poesia comica, de Müller, representata de Sandru Boriu, stud. de cl. VIII.
 20. „*Multi ani*,” cuartetu esecutatu de corulu amintitu.
 21. „*Discursu de incheiare*,” rostitu de Dlu conducatoriu alu societati.
 22. „*Mersulu lui Michaiu evoulu*,” esecutatu de corulu instrumentalu. —

Candu dara aducemu acesta la cuno-scintia publica, totu odata ni-pronunciamu firm'a nötra sperantia, ca acelu pré stimatu publicu romanu din locu si provincia, care totdeun'a a salutatu cu bucuria productiunile tenerime studiöse ca atari, nu va pregeta a-si manifestá si do asta data zelulu si interesarea sa viua catra societatea nöta de leptura, si astfelu a demustrá in modu eclatante apretierea nobileloru tendintie si intrerprinderi salutarie ale tenerime, fericitandu-o

la acesta productiune modesta cu pretiuibil'a presintia intru unu numeru cátu mai considerabilu, spre incuragiarea tenerime pre cultuare nationale.

Datu in Oradea-mare, 25 ian. 1874.

Iuliu Pappalvai, m. p. conducatoriu.

Zacaria Rocsinu, m. p. notariu coresp.

Publicatiune of.

Essamenela de cualificatiune de primavéra la *preparandi de statu* din Déva in an. acesta si vor luá inceputulu in 30 martie n. Pentru depunerea acestui esamenu se potu insinua:

- a) Aceti'a, cari absolvindu cursulu preparandiale, s'au ocupatu cu invotamentulu practiculu unu anu, séu celu multu doi ani;
- b) Aceti'a, cari mai nainte de emanarea legei (1868) au fost dejá invetiatori;
- c) Aceti'a, cari pentru cariera acesta s'au pregatitu privatu.

Doritorii de a depune acestu esamenu, au a se adresa catra dlu inspectore scolaru, Ludovicu Réthi in Deva, pona la 16 Martie a. c. proviedendu-si suplicele cu carte de botezu, atestatu despre stadiela absolvate, activitatea de pan' acum precum si despre moralitate.

Déva in 20 ian. 1874.

Ioanu Madzsr, directorele prepar.

Provocare!

Dupa ce nici la mai multe rogari private ale mele, ba nici la intetirea din „Albina“ nr. 97, 1873, nici unulu din aceti domni, cari au luat in Temisióra de la mine mai multe esempl. din „*Robinsonu Crusoe*,” pentru ce ale vinde prin comune, pana astadi nu aflara de bine a-mi tramite pretiulu, spre a-lu nainta la destinatiunea lui; mi-permitu prin acesta a-i provoca publice pe toti, fora deosebire, ca celu multu pana in 14 dile, sé-mi tramita banii, ca sé-mi potu face si eu detorintia, fiindu ca la din contra asi fi constrinsu a esi pre facia cu numele fie-cáru, ce a luat delu mine—nu numai esemplarie din „*Robinsonu*,” dar si alte carti; precum si mape si globuli si alte cele, ér de solvitu — nu solvesce. Li rogu pre atari dl. cárturari ai nostri, sé binevoiesá a cugetá odata seriosu, pentru Ddiu! cá literatur'a nötra si invetiamentulu trebue spriginitu si inaintatu, ér nu impedeccatu, precum se face din multe párti, prin luarea, dar neplátirea cártiloru si a altoru medilöce de cultura!

Oravitia, 2 ian. 1874.

I. E. Tieranu, mp.

Convocare.

DD. membrii ai comitetulu Reuniunii invetiatoriloru din Inspectoratele Timisióra si Vinga, pre eum si oficialii acestei Reuniuni, prin acesta sunt invitati, a participá pre diu'a de 8/10 fauru a. c. la *siedinti'a ce are a se tiené in scöla romana din suburbiulu Maere* a Timisiórei pentru d'a face pregatirile necesari spre convocarea generala a Reuniunii, ce va fi sé se adunc indata dupa santele Pasci.

Ni place a nutri credintia, cá DD. membri si oficialii ai Reuniunii nötre, ca persöne distinse prin increderea adunarei generala, si-cunoscu de ajunsu chiamarea, si nu vor absentá dela acesta *siedintia*.

Déca canduva apoi astadi, in acestu timpu greu, nepasarea este unu pecatu mare!

Beregsu, 12 ianuaru 1874,
S. Luminosu Mircea Andreescu,
notariu presied.

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca din comun'a Costeiu, protopopiatutu Fagetulu, se scrie concursu cu terminu de siese septemene de la antai'a publicare in „Albina.”

Emolumentele sunt: 73 fl. 50 cr. v. a. in bani, 15 meti de gráu, 24 meti de cucurudiu, 100 bl. de elisa, 100 bl. de sare, 15 bl.

de luminári, 10 stangini de lemne, cartiru si 1/2 jugeru de gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupa acesta statiune sunt avisati, recursele loru, instruate in sensulu statutulu organicu, si adresate Comitetulu parochialu, a le tramite dlu protopopu Atanasiu Ioanovicu in Fagetu.

Costeiu, in 23 decembre 1873.

In contielogere cu dlu protopopu 1 — 3
Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru statiunea invetiatorésca din Comun'a Pogonesti, protopopiatutu Fagetulu, se scrie concursu cu terminu de siese septemane de la antai'a publicare in „Albina.”

Emolumentele sunt: 63 fl. v. a. in bani, 10 meti de grau, 20 meti de cucurudiu, 50 lb. de elisa, 100 lb. de sare, 12 1/2 lb. de luminári, 8 stangini de lemne 1 jugeru de pamentu fenatiu; cartiru liberu cu 1/4 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt avisati, recursele loru instruate in sensulu statutulu organicu bisericescu, si adresate Comitetulu parochialu, a le tramite dlu ppu Atanasiu Ioanovicu in Fagetu.

Pogonesti, in 23 decembre 1873.

Cu scirea mea:
Atanasiu Ioanovicu, m. p. protopresbiteru.
1 — 3
Comitetulu parochialu.

Concursu.

La vacantea statiune invetiatorésca dela scöla confesiunala din comun'a dreptmaritória romana Zsena in protopop. Lugosiulu, cortulu Carasiulu, se deschide Concursu cu terminu de *siese septemane* dela prim'a publicare in „Albina.”

Emolumentele sunt: 200 fl. v. a. salariu anualu, 8 stangini de lemne, din cari va avé a se incaldi si scöla, 3 jugere de pamentu parte aratoriu, parte pentru fonu, cortelu liberu cu gradina pentru legumi de unu jugeru.

Concurentii au a adresa recursele loru, instruate in intielesulu statutulu org. biser. catra On. Sinodu parochialu gr. or din Zsena si a le tramite la Dlu Georgiu Pesteanu, protopu in Lugosiu.

Zsena, in 7 ian. 1874.

In contielogere cu Dlu protopopu tractualu. 1 — 3
Comitetulu Parochialu.

Concursu.

Pentru intregirea parohiei gr.or. romane *Crecima* cu fil. *Malu*, se publica de nou concursu cu inbunatatirea stölei si a birulu in plata anualu de 150 fl. v. a. cortelu liberu cu gradina de legumi si un'a sesiune de pamentu aratoriu.

Competentii au sé-si instruedie petitiunile amesurate puncteloru publicate in *Albina*, Nr. 48, si adresandu-le Sinodulu parochialu, sé le tramite in terminu de o luna dela prim'a publicare—la Saunulu protteralulu din Caransebesiu.

Crecima, 30 decemv. 1873i

1 — 3
Comitetulu parochialu.

Banc'a generala de assecuratiune reciproca „Transilvania.”

Interesele semi-annuale, cari vinu a se respande in 1. februaru a. c. dupa obligatiunile fondulu nostru de intemeiare, se vor solvi dela numita dia incependu atatu la cass'a centrala de aici, cátu si la agenturele principali cu **1 fl. 65 cr.**, pe langa producerea talonulu, care se afla alaturatu langa obligatiuni.

Sibiü, in ianuaru 1874. 1 — 2

Consiliulu administrativu.

Recomendare de servitiu. *)

Unu barbatu junc romanu, carele a depusu essaminulu notariulu in limba romana si magiara — nainte comisuniu din Aradu, doresee aplicare sub conditiuni acceptabili—larga care-va *oficiu notariulu*. Chiamările si ofertele sunt a se adresa si se vor primt sub adresa: Dlu P. A. la post'a din *Nagy-Bárod*, comit. Bihar. 1 — 3

*) Publicatiunile in acesta rubrica, de acestu cuprinsu, se facu ömeniloru nostri pentru 2 fl. v. a. — de trei ori. —